

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ «ΑΝΤΙΓΟΝΗ»

(Μεταφράσεις)

Στίχοι 1-99

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Καλή μου, αγαπημένη μου Ισμήνη, αδελφή μου,
ποιο τάχα απ' τον Οιδίποδα κακό δε ρίχνει ο Δίας
στις δυο μας που απομείναμε μες στη ζωή μονάχες;
Τίποτα δεν υπάρχει πια, κατάρα και οδύνη,
ντροπή ή και ατίμωση, που εγώ να μην το βλέπω
μες στις δικές σου συμφορές και μέσα στις δικές μου.
Και τί 'ναι πάλι η προσταγή που λεν πως μόλις τώρα
ο στρατηγός μας έβγαλε για τους πολίτες όλους;
Ξέρεις; Το έχεις ακουστά; Ή δεν καταλαβαίνεις
πως συμφορές ορμήσανε απ' τους εχθρούς στους φίλους;

ΙΣΜΗΝΗ

Όσο για με, λόγος κανείς για φίλους, Αντιγόνη,
ούτε γλυκός ούτε πικρός, δεν έφτασε αφότου
οι δυο μας στερηθήκαμε τα δυο μας τα αδέλφια,
που αλληλοσκοτώθηκαν μέσα στην ίδια μέρα.
Απ' τη στιγμή που έφυγε πια ο στρατός του Άργους
τη νύχτα που μας πέρασε, τίποτα πιο σπουδαίο
δεν είδα, μεγαλύτερη χαρά ή λύπη νά 'χω.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Ήμουνα σίγουρη, γι' αυτό σε φώναξα εδώ έξω
από τις πύλες της αυλής, μόνη σου, να μ' ακούσεις.

ΙΣΜΗΝΗ

Μα τι συμβαίνει; Ταραχή ο λόγος σου δηλώνει.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Μήπως δεν έχει ο Κρέοντας τα δυο μας τα αδέλφια
το 'να θαμμένο με τιμές και τ' άλλο ατιμασμένο;
Λένε πως τον Ετεοκλή, σύμφωνα με το δίκιο
και με το νόμο που κρατεί, τον έθαψε στο χώμα,
ώστε να πάει στους νεκρούς με τις τιμές που πρέπει.
Το κακοθάνατο κορμί όμως του Πολυνείκη
εβγήκε, λέει, διαταγή κανείς να μην το θάψει
κι ούτε κανείς στην πόλη αυτή πρέπει να το θρηνήσει,
μα να τ' αφήσουν άκλαυτο κι άταφο, για τα όρνια
γλυκιά τρυφή, που ψάχνουνε να φάνε λιμασμένα.
Αυτά, λένε, ο Κρέοντας για σένα και για μένα,

για μένα, ναι, ο αγαθός, έχει διακηρύξει·
και πως θα 'ρθει σε λίγο εδώ για όσους δεν τα ξέρουν
να τους τα πει ξεκάθαρα· και θεωρεί το θέμα
όχι ως κάτι απήφιστο, μα όποιος το τολμήσει
θα βρει με λιθοβολισμό θάνατο απ' την πόλη.
Έτσι έχουν τα πράγματα για σένα· και θα δείξεις
αν είσαι από ευγενική γενιά ή την ντροπιάζεις.

ΙΣΜΗΝΗ

Τι παραπάνω δύστυχη, αν όντως έχουν έτσι,
λύνοντας είτε δένοντας, θα ήταν να προσθέσω;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Σκέψου αν θα συνεργαστείς και θα με βοηθήσεις.

ΙΣΜΗΝΗ

Σε ποια πράξη παράτολμη; Πού πάει το μυαλό σου;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Αν θα σηκώσεις το νεκρό μαζί μ' αυτό το χέρι.

ΙΣΜΗΝΗ

Μα να τον θάψεις σκέφτηκες τον αποκηρυγμένο;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Τον αδερφό μου βέβαια μαζί και το δικό σου,
άμα εσύ δεν το δεχτείς· και δε θα τον προδώσω.

ΙΣΜΗΝΗ

Ω δύστυχη! Ο Κρέοντας το έχει απαγορεύσει!

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Να εμποδίσει χρέος μου δικαίωμα δεν έχει.

ΙΣΜΗΝΗ

Αλίμονο! Σκέψου, αδελφή, πόσο πια μισημένος
και ντροπιασμένος χάθηκε ο δόλιος μας πατέρας,
που ρήμαξε τα μάτια του με το δικό του χέρι,
σαν έφερε μόνος στο φως τα μαύρα κρίματά του.
Έστερα η γυναίκα του και μάνα του, πια ένα,
με την πολύπλεχτη θηλειά ρημάζει τη ζωή της.
Τρίτωσαν τα αδέλφια μας τα δυο, που σε μια μέρα
τα μαύρα αλληλοσφάχτηκαν, κι ο ένας απ' το χέρι
του άλλου βρήκε θάνατο πικρό, καταραμένο.
Και τώρα εμείς, που μείναμε έρμες και μόνες, σκέψου
πόσο φρικτότερα κι οι δυο θ' αφανιστούμε, αν ίσως
παράνομα απηφήσουμε τη δύναμη τυράννου.
Βάλε καλά μέσ στο μυαλό πως είμαστε γυναίκες
και πόλεμο ν' ανοίξουμε με άνδρες δεν μπορούμε.
Κι έπειτα, αφού μας κυβερνούν πιο δυνατοί στ' αλήθεια,

κι αυτά πρέπει ν' ακούσουμε και πιο σκληρά ακόμα.
Γι' αυτό κι εγώ γυρεύοντας απ' τους νεκρούς συγγνώμη,
που αναγκάζομαι σ' αυτό παρά τη θέλησή μου,
θα υποταχτώ στους άρχοντες· είναι καθάρια τρέλα
να θέλεις ό,τι ξεπερνάει τη δύναμη που έχεις.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Ούτε και σε παρακαλώ ούτε, κι αν το θελήσεις
μαζί μου να συνεργαστείς τώρα πια, θα χαιρόμουν.
Έχε τη γνώση που κρατείς· εκείνον θα τον θάψω
εγώ· τιμή μου ο θάνατος κάνοντας τέτοια πράξη.
Αγαπημένη απ' αυτόν πλάι σ' αγαπημένον
θα κείτομαι για ιερό κρίμα· πιότερο χρόνο
πρέπει ν' αρέσω στους νεκρούς παρά σε όσους ζούνε.
Εκεί θά 'μαι αιώνια· κι εσύ, αν το νομίζεις,
ατίμαζε ό,τι οι θεοί τίμιο θεωρούνε.

ΙΣΜΗΝΗ

Δεν τ' ατιμάζω· δύναμη μονάχα που δεν έχω
αντίθετα στη θέληση των πολιτών να πάω.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Αυτά να προφασίζεσαι· εγώ όμως στον τάφο
τον ακριβό μου αδελφό θα πάω να τον βάλω.

ΙΣΜΗΝΗ

Αλίμονό σου, δύστυχη! Για σένα πόσο τρέμω!

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Όχι να τρέμεις και για με· βόλεψε τη ζωή σου!

ΙΣΜΗΝΗ

Τα σχέδιά σου πουθενά να μην τα φανερώσεις·
κρύψου, κινήσου μυστικά· έτσι κι εγώ θα κάνω.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Φώναξε και διαλάλησε· πιο μισητή θα είσαι
τη γλώσσα σου άμα κρατάς, αν δεν τα πεις σε όλους.

ΙΣΜΗΝΗ

Θερμή για πράγματα ψυχρά που είναι η καρδιά σου!...

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Μα ξέρω νά 'μαι αρεστή σ' όσους κυρίως πρέπει.

ΙΣΜΗΝΗ

Αν το μπορέσεις βέβαια· τ' αδύνατα γυρεύεις.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Όταν θα δω πως δεν μπορώ, τότε θα σταματήσω.

ΙΣΜΗΝΗ

Απ' την αρχή τ' αδύνατα να κυνηγάς δεν πρέπει.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Αν συνεχίσεις να τα λες, κι εγώ θα σε μισήσω,
θα σε μισήσει κι ο νεκρός, όταν θα πας κοντά του.
Άσε με εμέ και την τρελή, την άμυαλή μου γνώση
να πάθουμε τη συμφορά που λες· μα δε θα πάθω
τίποτα το φρικτότερο, να μην πεθάνω τίμια.

ΙΣΜΗΝΗ

Αν το νομίζεις, πήγαινε· να ξέρεις όμως ότι
χωρίς το νου τραβάς μπροστά, μα φίλη για τους φίλους.

Στίχοι 162-331

ΠΡΩΤΟ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟ

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Άνδρες, την πόλη οι θεοί, αφού τη συγκλονίσαν
με φοβερή αναταραχή, την όρθωσαν και πάλι.
Κι εσάς σας κάλεσα εδώ ξεχωριστά από όλους
με κήρυκες που έστειλα, γιατί και του Λαΐου
το θρόνο ότι σέβεστε πάντοτε το γνωρίζω,
κι όταν την πόλη ανάστησε ο Οιδίποδας και πάλι
όταν εκείνος χάθηκε, για τα παιδιά του πίστη
φυλάξατε ασάλευτη και τότε, όπως πρώτα.
Αφότου με θανατικό διπλό κι αυτοί χαθήκαν
μες σε μια μέρα και οι δυο, θύματα και φονιάδες,
εγώ κρατάω τη δύναμη όλη αυτού του θρόνου,
εφόσον είμαι συγγενής των δυο αφανισμένων.
Βέβαια είναι αδύνατο να μάθεις κάθε ανθρώπου
φρόνημα, γνώμη και ψυχή, προτού στην εξουσία
εκείνος να δοκιμαστεί και να θεσπίσει νόμους.
Για μένα όποιος κυβερνάει ολόκληρη την πόλη,
χωρίς να παίρνει πάντοτε άριστες αποφάσεις,
αλλά κρατάει τη γλώσσα του κλεισμένη από φόβο,
ήτανε πάντα άθλιος, και άλλοτε και τώρα.
Κι εκείνον που το φίλο του πιο πάνω απ' την πατρίδα
έχει, για ένα τίποτα εγώ τον λογαριάζω.
Εγώ —ο Δίας μάρτυρας, που όλα τα βλέπει πάντα—
ποτέ μου δε θα σώπαινα βλέποντας την κατάρρα
να έρχεται στην πόλη μας αντίς τη σωτηρία
ούτε της χώρας τον εχθρό θα έπαιρνα για φίλο·
ξέρω καλά πως είναι αυτή η μόνη σωτηρία
και μόνο όταν πλεύουμε πάνω σε όρθια πόλη
μπορούμε ν' αποκτήσουμε άνετα και τους φίλους.
Με τέτοιους νόμους πρόκειται την πόλη να στηρίζω.
Και τώρα, σύμφωνα μ' αυτά, έχω διακηρύξει

για τα παιδιά του Οιδίποδα σ' όλη την πόλη ετούτα:
Ο Ετεοκλής, που έπεσε γι' αυτήν εδώ την πόλη
και την υπερασπίστηκε σαν ήρωας στη μάχη,
τάφο να βρει και να δεχτεί τις προσφορές τις άγιες,
που αρμόζουνε στους άριστους νεκρούς του Κάτω Κόσμου.
Τον αδελφό όμως αυτού, τον Πολυνείκη λέω,
που θέλησε την πατρική τη γη και τους θεούς μας
να κάψει, όταν γύρισε από την εξορία,
να πυρπολήσει με φωτιά, και θέλησε και αίμα
αδελφικό του να γευτεί και στη σκλαβιά να σύρει
τη χώρα του, γι' αυτόν αυτή η προσταγή μου βγήκε:
Όχι νεκροστολίσματα, κανείς να μην τον κλάψει·
να τον αφήσουν άθαφτο, να δούνε το κορμί του
βορά σε όρνια και σκυλιά και καταρημαγμένο.
Έτσι στοχάζομαι εγώ· κι ουδέποτε από μένα
θα έχουν μεγαλύτερη τιμή οι κακοί απ' τους δίκιους.
Μονάχα όποιος αγαπάει την πόλη αυτή, το ίδιο
είτε νεκρός ή ζωντανός θα τιμηθεί από εμένα.

ΧΟΡΟΣ

Δικιά σου η απόφαση, τέκνο του Μενοικέα,
και για της πόλης τον εχθρό και για το φίλο είναι.
Δικαίωμά σου βέβαια να βγάζεις όποιον νόμο
και για νεκρούς μα και γι' αυτούς που τώρα ζούμε ακόμα.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Για να φυλάξετε αυτά που έχω ανακοινώσει...

ΧΟΡΟΣ

Βάλε κάποιον νεότερο το βάρος να σηκώσει.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Μα οι φρουροί για τον νεκρό έτοιμοι είναι κιόλας.

ΧΟΡΟΣ

Τότε ποια άλλη εντολή θέλεις σ' εμάς να δώσεις;

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Να μην το επιτρέψετε σ' όσους δεν πειθαρχήσουν.

ΧΟΡΟΣ

Τόσο τρελός δε βρίσκεται να θέλει να πεθάνει.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Αυτή θα είναι η πληρωμή· ελπίζοντας στο κέρδος
άνθρωποι καταστράφηκαν πολλές φορές ως τώρα.

ΦΥΛΑΚΑΣ

Δε λέω κι απ' την τρεχάλα μου πως ήρθα, βασιλιά μου,
λαχανιασμένος βάζοντας φτερούγες στα ποδάρια·

γιατί κοντοστεκόμουννα πολλές φορές μπλεγμένος,
στο δρόμο στριφογυρίζα για να γυρίσω πίσω.
Και δα η ψυχή μου μίλαγε και μου 'λεγε η έρμη:
«Δόλιε, πού πας όπου, αν πας, εσέ θα τιμωρήσουν;
Ταλαίπωρε, σταμάτησες; Κι άμα τα μάθει ο Κρέων
από κανέναν άλλονε, εσύ δε θα πληρώσεις;».
Τέτοια κλωθογυρίζοντας άργησα για να φτάσω·
κι έτσι ένας δρόμος σύντομος είναι που παίρνει μάκρος.
Στο τέλος όμως νίκησε η γνώμη να σου έρθω·
κι αν θα σου πω το τίποτα, θα σου το πω ωστόσο.
Έρθα εδώ αδράχνοντας τη μόνη μου ελπίδα,
πως δε θα πάθω τίποτα εξόν απ' το γραμμένο.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Τι τρέχει και μας έρχεσαι με τέτοια ανησυχία;

ΦΥΛΑΚΑΣ

Μα πρώτα θέλω να σου πω για μένα: Πως το πράγμα
ούτε εγώ το έκανα ούτε το δράστη ξέρω
κι ούτε να το πληρώσω εγώ θα ήτανε πια δίκιο.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Παίρνεις τα μέτρα σου καλά και τα στρεφογυρίζεις·
δείχνεις πως κάτι το κακό πρόκειται ν' αναγγείλεις.

ΦΥΛΑΚΑΣ

Μα το κακό είναι ακριβώς που φέρνει και το φόβο.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Δε μας το λες λοιπόν αυτό, κι ύστερα παίρνεις πόδι;

ΦΥΛΑΚΑΣ

Νά που στο λέω: Το νεκρό κάποιος πριν από λίγο
τον έθαψε και το 'σκάσε· κι έριξε στο κορμί του
χώμα ξερό και τού 'καμε τους αγιασμούς που πρέπει.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Τι είπες; Άνδρας τόλμησε να κάνει κάτι τέτοιο;

ΦΥΛΑΚΑΣ

Δεν ξέρω· γιατί πέρα εκεί ούτε αξίνας σκάμμα
ούτε και τσάπας χώματα υπήρξαν· ξεραϊδία
και χέρσα γης, αχάραχτη από τροχούς κι αμάξια·
αυτός που το διέπραξε δεν άφησε αχνάρια.
Κι όπως ο πρώτος φύλακας της μέρας μας το δείχνει,
σε όλους θάμα αξήγητο μας φάνηκε πως ήταν:
Αυτός μεν αφανίστηκε – όχι μέσα σε τάφο·
σκόνη είχε απάνω του λεπτή, μόνο για ξόρκι.
Χνάρι αγριμιού είτε σκυλιού, που ήρθε εκεί πέρα
και τον εκατασπάραξε, κανένα δε φαινόταν.

Λόγια βαριά ξεσπάσανε τότε ανάμεσά μας
κι έβριζε ο ένας φύλακας τον άλλο, και στο τέλος
θά 'πεφτε ξύλο, και κανείς για να μας εμποδίσει.
Φταίχτης για τον καθένα μας ο πασαένας ήταν,
μα ούτε ένας φανερός· κρύβονταν πως δεν ξέρουν.
Κι έτοιμοι σίδερα καυτά να πιάσουμε στα χέρια
και στη φωτιά να πέσουμε, να πάρουμε και όρκο
πως μήτε εμείς το κάναμε μήτε και ξέρουμε άλλον
που το σκαρφίστηκε αυτό και τό 'χε κιόλας πράξει.
Στο τέλος, όταν τίποτα στο ψάξιμο δε βγήκε,
μας λέει κάποιος, που όλους μας την κεφαλή μας κάνει
να σκύβουμε απ' το φόβο μας· αφού ούτε χωρούσε
αντίρρηση να φέρουμε ούτε κι υπήρχε τρόπος
αλλιώς να το βολέψουμε· είπε να σου την πούμε
εσένα πια την πράξη αυτή κι ούτε να σου κρυφτούμε.
Και νίκησε η γνώμη του· κι εμένα τον καημένο
μού 'λαχε ο κλήρος τη χαρά αυτή να απολαύσω...
Και νά με άθελα εδώ που δε με θέλουν, ξέρω·
κανείς δεν καλοδέχεται κακό μαντατοφόρο.

ΧΟΡΟΣ

Εγώ από ώρα σκέφτομαι μήπως η πράξη είναι
σταλμένη πια απ' τους θεούς, δεν ξέρω, βασιλιά μου.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Σταμάτα, πριν απ' την οργή με κάνεις να φουντώσω,
μήπως βρεθείς και άμυαλος έτσι που είσαι γέρος.
Είναι πια απαράδεκτα αυτά που λες, πως τάχα
έχουνε έγνοια οι θεοί για τον νεκρόν ετούτον.
Γιατί να τον τιμήσουνε; Σαν ευεργέτη μήπως
σε τάφο θα τον θάβανε, που ήρθε για να κάψει
τους ομορφόστυλους ναούς και για να καταστρέψει
τη γη, τα αναθήματα, ακόμα και τους νόμους;
Είδες ποτέ σου τους θεούς κακούργους να τιμούνε;
Δε γίνεται· μα όλα αυτά από καιρό πολίτες
που δε με παραδέχονταν τα κρυφομουρμουρίζαν
σε βάρος μου και κούναγαν την κεφαλή· στο σβέρκο
ζυγό μου δεν ανέχονταν ώστε να με υπακούνε.
Ξέρω καλά ότι αυτοί ξελόγιασαν ετούτους,
τους ακριβοπληρώσανε να κάνουν τέτοια πράξη.
Γιατί δε φύτρωσε ποτέ στον κόσμο, σαν το χρήμα,
τόσο κακή εφεύρεση· αυτό γκρεμίζει πόλεις,
αυτό κι από τα σπίτια τους ανθρώπους ξεσπιτώνει,
αυτό το φρόνιμο μυαλό το ξεπλανεύει πάντα,
το παρασέρνει στο κακό και στις ντροπής τη στράτα,
και καθετί το πονηρό μαθαίνει στους ανθρώπους,
διδάσκει την ασέβεια σ' όλες της τις εκφράσεις.
Μα όσοι τα κατάφεραν στο χρήμα πουλημένοι
με τον καιρό κάποια στιγμή άσχημα το πληρώνουν.
Και αν ο Δίας σεβασμό έχει από μένα ακόμα,

κατάλαβε καλά αυτό, με όρκο σου το λέω:
Εάν το δράστη της ταφής δεν πάτε να μου βρείτε
και να τον φέρετε μπροστά στα μάτια τα δικά μου,
για σας ο Χάρος αρκετός δε θά 'ναι, πριν δηλώστε
και κρεμασμένοι ζωντανοί την άτιμή σας πράξη,
για να το μάθετε από πού θα βγάζετε το κέρδος,
κι έτσι πια να αρπάζετε, και για να διδαχθήτε
ότι δεν πρέπει απ' όλα πια κέρδος να κυνηγάτε.
Από τα κέρδη της ντροπής τους πιο πολλούς τους βλέπεις
να φτάνουν στην καταστροφή κι όχι στη σωτηρία.

ΦΥΛΑΚΑΣ

Θ' αφήσεις κάτι να σου πω ή να γυρίσω πίσω;

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Πως μ' ενοχλείς και που μιλάς δεν το καταλαβαίνεις;

ΦΥΛΑΚΑΣ

Τ' αυτιά σου σου δαγκώνουνε ή μήπως την ψυχή σου;

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Και μου ζητάς λογαριασμό πού νιώθω εγώ τη λύπη;

ΦΥΛΑΚΑΣ

Ο δράστης σ' ενοχλεί στο νου, εγώ μόνο στ' αυτιά σου.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Θεέ μου, πόσο φαίνεσαι φλύαρος από γέννα!

ΦΥΛΑΚΑΣ

Παρ' όλα αυτά δεν έκανα εγώ αυτό το πράγμα.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Και μάλιστα για τα λεφτά πούλησες την ψυχή σου.

ΦΥΛΑΚΑΣ

Αλίμονο!

Τι φοβερό πια ο κριτής άδικη κρίση νά 'χει!

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Κάνε και λογοπαίγνια· αν όμως δε μου φέρτε
τους δράστες της ταφής αυτής, όλοι θα ομολογήστε
ότι τα κέρδη της ντροπής φέρνουν τη δυστυχία.

ΦΥΛΑΚΑΣ

Πολύ μακάρι να βρεθεί· είτε τον πιάσουν όμως
είτε και όχι –αυτό πια η τύχη θα το κρίνει–
εσύ δε θα με ξαναδείς να φτάνω εδώ πέρα.
Γιατί και τώρα ανέλπιστα, χωρίς να το πιστεύω,
που σώθηκα, πια στους θεούς χρωστώ μεγάλη χάρη.

Στίχοι 384-581

ΔΕΥΤΕΡΟ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟ

ΚΟΡΥΦΑΙΟΣ

Διχάζεται ο νους μου κοιτώντας ετούτο
το αζήγητο θάμα· πώς ν' αντιλογήσω,
που ξέρω η κόρη πως είν' η Αντιγόνη;
Ω κόρη του Οιδίποδα μαύρη,
βαριόμοιρο τέκνο, τι τρέχει;
Στην τρέλα σε πιάσανε τάχα
ν' αρνιέσαι εντολές του τυράννου;]

ΦΥΛΑΚΑΣ

Ετούτη είναι πού 'καμε τα πράματα εκείνα·
την πιάσαμε που έθαβε· ο Κρέοντας πού είναι;

ΧΟΡΟΣ

Πάνω στην ώρα έφτασε, βγαίνει απ' το παλάτι.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Μα τι συμβαίνει; Έφτασα σε τι πάνω στην ώρα;

ΦΥΛΑΚΑΣ

Δεν είναι, βασιλιά, να πεις τίποτα με τον όρκο·
γιατί η γνώμη η στερνή βγάζει την πρώτη ψεύτρα.
Κάποτε το καυχήθηκα πως δύσκολα θα 'ρχομουν
ξανά, με τις φοβέρες σου που μου 'κοψαν το αίμα.
Όμως η ξαφνική χαρά που δεν την περιμένεις
δε μοιάζει μ' άλλη ηδονή, τόσο γλυκιά που είναι.
Κι ήρθα, κι ας με τον όρκο μου το είχα ξεγραμμένο,
να φέρω την κοπέλα αυτή που πιάσαμε στον τάφο
να τον στολίζει. Κι όχι πως εδώ έπεσε κλήρος·
δικό μου αυτό το τυχερό, μάλιστα, κι όχι άλλου.
Και, βασιλιά μου, τώρα εσύ αυτήν, όπως θελήσεις,
κράτα την και ανάκριση κάνε και δίκασέ την·
όμως εγώ, που γλίτωσα, ελεύθερος θα φύγω.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Με ποιον τρόπο την έπιασες και πού και μας τη φέρνεις;

ΦΥΛΑΚΑΣ

Αυτή το πτώμα έθαβε· τώρα τα ξέρεις όλα.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Καταλαβαίνεις τι μας λες; Τα λες με τα σωστά σου;

ΦΥΛΑΚΑΣ

Μ' αφού την είδα το νεκρό να θάβει που η αφεντιά σου
το απαγόρευσε... Τα λέω ξάστερα και καθάρια;

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Και πώς την πήρατε είδηση και πιάστηκε στην ώρα;

ΦΥΛΑΚΑΣ

Το πράγμα έχει ως εξής: Καθώς είχαμε φτάσει,
μ' εκείνες σου τις απειλές τις φοβερές στη ράχη,
σκουπίσαμε καλά καλά τη σκόνη απ' το πτώμα,
γυμνώσαμε το σώμα του π' άρχισε να σαπίζει
κι απάνεμοι καθόμασταν στην άκρη στα βραχάκια,
μη μας χτυπήσει η μυρουδιά πού 'βγαζε το κορμί του.
Κι ένας τον άλλο κένταγε με άγριες κουβέντες,
μην τύχει και αψήφιστα έπαιρνε το καθήκον.
Κράτησε αυτό τόσο πολύ, ώσπου πια στον αιθέρα
στη μέση ο δίσκος στάθηκε ο λαμπερός του ήλιου
και το λιοπύρι έβραζε· κι από τη γη αζάφνου
θύελλα ανεμορούφουλα σήκωσε, θεομηνία,
την πεδιάδα γέμισε και ρήμαξε τα φύλλα
όλων των δέντρων γύρω εκεί κι αντάριασε ο αέρας.
Θαμπώσαμε, λουφάξαμε στη θεϊκή μανία.
Κι αυτό πια καταλάγιασε ύστερα από ώρα·
και είδαμε την κοπελιά πικρό να βγάζει θρήνο,
όπως το έρμο το πουλί, που τη φωλιά του άδεια,
απ' τα πουλάκια ορφανή, το μαύρο αντικρίζει.
Έτσι κι αυτή, καθώς κοιτά το πτώμα γυμνωμένο,
σήκωσε θρήνο άγριο, και με βαριές κατάρες
όλο και καταριότανε τους δράστες η καημένη...
Και φέρνει με τα χέρια της χώμα στεγνό αμέσως
κι από κανάτα πλουμιστή χαλκωματένια χύνει
από ψηλά τις τρίςπονδες χοές πάνω στο πτώμα.
Εμείς, μόλις την είδαμε, ορμήσαμε κι αμέσως,
χωρίς καθόλου να σκιαχτεί, τη βάλαμε στο χέρι
και για τις πρώτες πράξεις της και για τις τωρινές της
την ανακρίναμε· μ' αυτή τίποτα δεν αρνιόταν,
κι αυτό ήταν που μού 'δωσε χαρά μαζί και λύπη:
Ανάμεσα στις συμφορές να ξεγλιστράς ο ίδιος
είναι για σε τρανή χαρά· όμως να σέρνεις φίλους
στα βάσανα, πολύ πικρό· αλλ' από φυσικού μου
πιο κάτω βάζω όλα αυτά από τη σωτηρία.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Εσύ, που το κεφάλι σου μας κατεβάζεις κάτω·
ομολογείς ή θα μας πεις πως δεν τα έχεις κάνει;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Κι ομολογώ και δε σας λέω πως δεν τα έχω κάνει.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Πάρε τα πόδια σου εσύ και τράβα όπου θέλεις,
λεύτερος από τις βαριές κατηγορίες· φύγε.
Τώρα εσύ: Πες σύντομα, μην το τραβάς σε μάκρος:
Τη γνώριζες την προσταγή που τό 'χε απαγορεύσει;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Τη γνώριζα· μα πώς αλλιώς; Ξεκάθαρη πια ήταν.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Παρ' όλα αυτά το τόλμησες να παραβείς το νόμο;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Γιατί δε μου το πρόσταξε αυτό ο μέγας Δίας
ούτε και η συγκάτοικος με τους θεούς του Άδη,
η Δίκη, είναι που όρισε στον κόσμο τέτοιους νόμους.
Ούτε και νόμιζα ποτέ πως έχουν τέτοιο κύρος
πια οι δικές σου προσταγές, ώστε, θνητός που είσαι,
τους άγραφους κι ασάλευτους νόμους να ξεπεράσεις.
Όχι μονάχα σήμερα και χθές, μα αιώνια ζούνε,
κι ούτε που έμαθε κανείς ποια είναι η πηγή τους.
Γι' αυτό και δεν εσκόπευα, μόνο γιατί φοβάμαι
μια θέληση ανθρώπινη, στα θεία ν' αμαρτήσω.
Πως θα πεθάνω τό 'ξερα –και πώς να μην το ξέρω;–
χωρίς κι αυτή την προσταγή· αν τώρα πριν της ώρας
χαθώ, για κέρδος μου αυτό εγώ το λογαριάζω.
Όποιος μέσα στα βάσανα, όπως εγώ, παλεύει,
πώς κέρδος απ' το θάνατο αυτός δεν προσκομίζει;
Έτσι για μένα να με βρει η μοίρα του θανάτου
δεν είναι διόλου λυπηρό· μ' αν ίσως ανεχόμεν
το γιο της μάνας μου άθαφτο, κακοθανατισμένο,
εκείνο θα με πλήγωνε· αυτά δε με πικραίνουν.
Κι αν ίσως άμυαλα αυτά σου φαίνονται που κάνω,
περίπου ένας άμυαλος άμυαλη θα με κρίνει.

ΧΟΡΟΣ

Δείχνει σκληρό το φυσικό κι από σκληρό πατέρα
αυτής της κόρης· στα δεινά δε σκύβει το κεφάλι.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Να ξέρεις πως κι οι πιο σκληροί οι χαρακτήρες πέφτουν,
συντρίβονται· το σίδερο, όσο γερό και νά 'ναι,
όταν το ψήσεις στη φωτιά, πολλές φορές το βλέπεις
να σπάει και να ραγίζεται, να γίνεται κομμάτια.
Και τα βαρβάτα άλογα με κάποιο χαλινάρι
μικρό πια τιθασεύονται· δε γίνεται ένας δούλος
των άλλων με θρασύτητα κεφάλι να σηκώνει.
Αυτή και πρώτα ήξερε το θράσος της να δείχνει,
τότε που παραβίαζε τους θεσπισμένους νόμους·
και τώρα θράσος δεύτερο: Αφού τα έχει κάνει,

να καμαρώνει, να γελάει με τα καμώματά της.
Δε θά 'μαι άνδρας πια εγώ, αυτή θα είναι άνδρας,
αν ατιμώρητα αψηφάει τη δύναμη που έχω.
Κόρη ξεκόρη αδελφής είτε συγγένισσά μου
πιο κοντινή στο σπίτι μας που προστατεύει ο Δίας,
αυτή κι η ομογάλακτη το Χάρο δεν ξεφεύγουν,
το μαύρο και τον άραχλο· κατηγορώ κι εκείνην
εξίσου πως μαγείρεψε το θάψιμο ετούτο.
Και φέρτε την έξω γοργά· την είδα προ ολίγου
στο σπίτι να λυσσομανάει με φρένα σαλεμένα.
Το συνηθίζει η καρδιά αυτών που στο σκοτάδι
τ' άθλια μηχανεύονται να τους προδίδει πάντα.
Μισώ και όταν πιάνεται κανείς εκεί που κάνει
βρόμικη πράξη, με παχιά λόγια να τη στολίζει.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Γυρεύεις κάτι πιο πολύ απ' το να με σκοτώσεις;

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Τίποτε άλλο πιο πολύ· μ' αυτό τα έχω όλα.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Γιατί χασομεράς λοιπόν; Απ' τα δικά σου λόγια
δε μου αρέσει τίποτα και μήτε να μ' αρέσει.
Το ίδιο και οι πράξεις μου σ' εσένα δεν αρέσουν.
Κι όμως πού μεγαλύτερη θά 'βρισκα δόξα τάχα
απ' την ταφή του αδελφού, πού 'χε την ίδια μάνα;
Και όλοι αυτοί θα λέγανε πως συμφωνούν, αν ίσως
ο φόβος δεν τους έδενε τη γλώσσα ο δικός σου.
Η τυραννία σε πολλά έχει χαρές μεγάλες
κι είναι στο χέρι της να λέει, να κάνει ό,τι θέλει.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Το βλέπεις μοναχά εσύ αυτό απ' τους Καδμείους.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Κι αυτοί το βλέπουν, μα μπροστά σ' εσέ κλείνουν το στόμα.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Του λόγου σου δεν ντρέπεσαι να έχεις άλλη γνώμη;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Να σέβομαι το αίμα μου καμιά ντροπή δεν είναι.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Δεν είναι αίμα σου κι αυτό που σκότωσε εκείνος;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Αίμα μου, από μάνα μια κι από πατέρα έναν.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Και πώς σ' αυτόν ασέβεια τόσο μεγάλη δείχνεις;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Μα ο νεκρός δε συμφωνεί με θεωρίες τέτοιες.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Το ίδιο με τον ασεβή δεν τον τιμάς κι εκείνον;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Ο αδελφός μου χάθηκε, δεν ήτανε και δούλος.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Τη χώρα αφανίζοντας· κι ο άλλος πολεμώντας.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Όμως ο Άδης τους μετράει όλους με μέτρο ίδιο.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Την ίδια τύχη ο καλός με τον κακό δεν έχει.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Ποιος ξέρει αν το δέχεται αυτό ο κάτω κόσμος;

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Και πεθαμένος ο νεκρός φίλος ποτέ δε θά 'ναι.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Για την αγάπη πλάστηκα και όχι για το μίσος.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Στον κάτω κόσμο που θα πας, αν θέλεις την αγάπη,
αγάπα τον· μα όσο ζω δεν κυβερνάει γυναίκα.

ΧΟΡΟΣ

Μα νά η Ισμήνη που φτάνει στις πύλες
και δάκρυα χύνει για την αδελφή της·
το μαύρο το σύννεφο πάν' απ' τα φρύδια
την όψη της ξαναμμένη ασχημίζει
τις όμορφες βρέχοντας τις παρειές της.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Εσύ, που μες στο σπίτι μου οχιά φαρμακωμένη
κρυφά το αίμα μού 'πινες και είδηση δεν πήρα
πως δυο κατάρες έτρεφα, του θρόνου μου αρπάχτρες,
για έλα εδώ και λέγε μου: θα πεις πως πήρες μέρος
κι εσύ σ' ετούτη την ταφή ή θ' αρνηθείς με όρκο;

ΙΣΜΗΝΗ

Την έκανα την πράξη αυτή, αν συμφωνεί κι ετούτη,
επήρα μέρος στην ταφή και έχω την ευθύνη.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Δε θα το επιτρέψει αυτό η Δίκη· γιατί ούτε
κι εσύ το θέλησες να 'ρθεις ούτε κι εγώ σε πήρα.

ΙΣΜΗΝΗ

Μες στη δική σου συμφορά δεν ντρέπομαι καθόλου
να μοιραστώ τη μοίρα σου μαζί σου, αδελφή μου.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Ξέρουν ο Άδης κι οι νεκροί ποιανών είναι πράξη·
όποια με λόγια αγαπάει για φίλη δεν τη θέλω.

ΙΣΜΗΝΗ

Μη μου στερήσεις, αδελφή, τη χάρη να πεθάνω
μαζί σου και τον αδελφό κι εγώ να τον τιμήσω.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Μαζί μου όχι θάνατο· μην οικειοποιείσαι
ό,τι ποτέ δεν άγγιξες· αρκεί που εγώ θα σβήσω.

ΙΣΜΗΝΗ

Και τι τη θέλω τη ζωή, εσένα όταν χάσω;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Ρώτα τον Κρέοντα· γι' αυτόν δεν είχες τόση έγνοια;

ΙΣΜΗΝΗ

Γιατί να με πονάς μ' αυτά δίχως δικό σου κέρδος;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Πονάω κι εγώ, άμα θαρρείς ότι γελώ μ' εσένα.

ΙΣΜΗΝΗ

Και πώς αλλιώς μπορώ εγώ να βοηθήσω τώρα;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Τον εαυτό σου γλίτωσε· γι' αυτό δε σε ζηλεύω.

ΙΣΜΗΝΗ

Αλίμονό μου η άμοιρη! Να μη χαθώ μαζί σου;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Διάλεξες τη ζωή εσύ, κι εγώ το θάνατό μου.

ΙΣΜΗΝΗ

Όχι χωρίς και να σου πω τους σοβαρούς μου λόγους.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Η γνώμη σου γι' άλλους σωστή και γι' άλλους η δική μου.

ΙΣΜΗΝΗ

Είναι κι εμέ το σφάλμα μου ίδιο με το δικό σου.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Άσε τους φόβους· εσύ ζεις, μα η ψυχή η δική μου
είναι καιρός που πέθανε, χρέος για τους νεκρούς μου.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Ομολογώ πως και οι δυο, η μια πριν από λίγο
φάνηκε πως τρελάθηκε κι η άλλη από κούνια.

ΙΣΜΗΝΗ

Είναι που, βασιλιά, ποτέ ο νους δε μένει ο ίδιος,
όταν πλακώσουν συμφορές· κάνει φτερά και φεύγει.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Σ' εσένα, όταν διάλεξες τ' άθλια με τους αθλίους.

ΙΣΜΗΝΗ

Τι νόημα θά 'χει η ζωή χωρίς αυτήν για μένα;

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Μη λες αυτή· ξεγράφηκε, αυτή πια δεν υπάρχει.

ΙΣΜΗΝΗ

Μα του παιδιού σου πράγματι το ταίρι θα σκοτώσεις;

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Υπάρχουνε για όργωμα κι άλλα πολλά χωράφια.

ΙΣΜΗΝΗ

Δε θά 'ναι όμως ταιριαστά, όπως αυτή μ' εκείνον.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Σιχαίνομαι τις άθλιες γυναίκες για τους γιους μου.

ΙΣΜΗΝΗ

Αχ, Αίμονα! Τι προσβολή σου κάνει ο γονιός σου!

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Πολύ με παρασκότισες κι εσύ κι οι παντρείες σου.

ΧΟΡΟΣ

Να τη στερήσεις σκέφτεσαι απ' το δικό σου τέκνο;

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Ο θάνατος είναι γραφτό να σπάσει αυτό το γάμο.

ΧΟΡΟΣ

Αποφασίστηκε λοιπόν η κόρη να πεθάνει.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Και από σένα κι από εμέ· μα μην καθυστερείτε·
πάρτε τες μέσα, δούλοι εσείς, και από εδώ και πέρα
θα πρέπει να τις δέσετε, να μην αμολυθούνε·
γιατί ακόμα κι οι θρασείς το βάζουνε στα πόδια,
όταν θα δουν το θάνατο να φτάνει στη ζωή τους.

Στίχοι 631-780

ΤΡΙΤΟ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟ

ΚΟΡΥΦΑΙΟΣ

Αλλά νά το στερνό το παιδί σου, ο Αίμων.
Πικραμένος να είναι
για την άραχλη μοίρα
της καλής μου Αντιγόνης;]

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Σύντομα θα το μάθουμε καλύτερα απ' τους μάντεις.
Την τελική μου απόφαση μην άκουσες, παιδί μου,
για τη μνηστή σου, κι έρχεσαι λυσσώντας στο γονιό σου;
Ή εμείς για σένα αγαπητοί, όπως κι αν ενεργούμε;

ΑΙΜΟΝΑΣ

Δικός σου είμαι, πατέρα μου, κι εσύ με την καλή σου
τη γνώμη πάντα με κρατάς ορθό κι ακολουθάω.
Κανένας γάμος άξιος δε θα κρίθει από μένα
μπροστά σε σε, όταν ορθά εσύ με συμβουλεύεις.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Και έτσι πρέπει, τέκνο μου, να νιώθει η καρδιά σου:
Πάντα να στέκεσαι κοντά στη γνώμη του πατέρα.
Γι' αυτό κι υπάκουα παιδιά εύχονται οι άνδρες όλοι
να αποχτούν και νά 'χουνε στο σπίτι τους καμάρι.
Ν' αντιπληρώνουν τον εχθρό για το κακό που κάνει
και να τιμούν το φίλο τους ίδια με το γονιό τους.
Μα όποιος δίχως διάφορο γεννάει τα παιδιά του,
τι άλλο θά 'λεγαν γι' αυτόν, αν όχι μαύρους πόνους
πως για τον ίδιο γέννησε, για τους εχθρούς του γέλιο;
Τα φρένα σου, γιε μου, αυτά ποτέ να μην τα χάσεις
από γυναίκας ηδονή· να ξέρεις ότι πάντα
κατάψυχρο αγκάλιασμα γίνεται κάτι τέτοιο,
κακή γυναίκα σύντροφος μέσα στο σπίτι· υπάρχει
δα μεγαλύτερη πληγή απ' τον κακό το φίλο;
Φτύσε και ξόρκισε αυτήν την κόρη σαν εχθρό σου
και άσ' την πια να παντρευτεί στον Άδη κάποιον άλλο.

Την έπιασα ξεκάθαρα εγώ αυτήν μονάχα
να θέλει να μην πειθαρχεί σ' ολόκληρη την πόλη,
και ψεύτης δε θα βγώ εγώ στις χώρας τους πολίτες·
θα τη σκοτώσω. Και γι' αυτό ας καλεστεί το Δία
που προστατεύει συγγενείς· αντάρτες άμα θρέψω
το σόι μου, σαν τι μπορώ να κάνω με τους άλλους;
Όποιος σωστά και δίκαια φέρεται στους δικούς του,
αυτός στην πόλη δίκαιος θα δείξει ότι είναι.
Κι εκείνος που αυθαιρετεί, παραβιάζει νόμους
ή βάζει στο κεφάλι του άρχοντες να προστάζει,
έπαινο βέβαια ποτέ δε θά 'χει από μένα.
Όποιοι η πόλη όρισε, αυτόν πρέπει ν' ακούμε
στα δίκαια κι ασήμαντα και στα αντίθετά τους.
Αυτός, θα πίστευα εγώ, καλά θα κυβερνούσε,
μα και καλά θα ήθελε να κυβερνιέται πάντα·
κι αν τύχει και βρισκότανε στη θύελλα της μάχης,
θά 'μενε πάντα δίκαιος, γενναίος παραστάτης.
Υπάρχει μεγαλύτερο κακό απ' την αναρχία;
Αυτή και πόλεις καταλεί, αυτή αναστατώνει
τα σπιτικά, αυτή σκορπάει τον πανικό στη μάχη
μες στις συμμαχικές γραμμές· μα στους πειθαρχημένους
η πειθαρχία πιο πολύ θα σώσει τη ζωή τους.
Έτσι πρέπει ν' αμύνονται όσοι κρατούν την τάξη,
παιγνίδια να μη γίνονται στα χέρια μιας γυναίκας.
Καλύτερα, αν χρειαστεί, να πέσουμε από άνδρα
παρά να πουν πως γίναμε των γυναικών οι δούλοι.

ΧΟΡΟΣ

Αν απ' τα χρόνια πια εμείς δεν έχουμε φυράνει,
θαρρούμε ότι γνωστικά μιλάς με όσα είπες.

ΑΙΜΟΝΑΣ

Μυαλό, πατέρα, οι θεοί χαρίζουν στους ανθρώπους,
το μεγαλύτερο αγαθό απ' όλα που υπάρχουν.
Εγώ πως δε μιλάς σωστά για όσα λες, ποτέ μου
δε θα μπορούσα να το πω, μήτε και να μπορέσω.
Μα κι άλλος θά 'ταν δυνατόν νά 'χει ορθές ιδέες.
Για σένα είναι φυσικό εγώ να τα προσέχω
όλα που λεν ή κάνουνε ή έχουν να σου ψέξουν.
Νιώθει το μάτι σου βαρύ πάντοτε ο πολίτης,
αν είναι τέτοια να σου πει που δε θα σε γλυκάνουν.
Ενώ εγώ στα σκοτεινά μπορώ να το ακούω
το πώς θρηνούν την κόρη αυτή όλοι μέσα στην πόλη·
λένε πως πιο ανάξια απ' όλες τις γυναίκες
για πράξη αξιέπαινη παγκάκιστα πεθαίνει:
Δεν άφησε τον αδελφό, που έπεσε στη μάχη,
άθαφτο κι απροστάτευτο, να τον καταξεσκίσουν
τα σαρκοβόρα τα σκυλιά, τ' αγριεμένα όρνια.
Δεν είναι, λένε, άξια χρυσή τιμή να έβρει;
Τέτοια μια φήμη σιγανή σέρνεται στο σκοτάδι.

Για με, πατέρα μου, από σε, αν το καλό συντρέχεις,
τίποτα πιο πολύτιμο δε γίνεται να υπάρξει.
Ποια μεγαλύτερη χαρά για τα παιδιά απ' τη δόξα
του τιμημένου τους γονιού; Ή του γονιού απ' τα τέκνα;
Μην έχεις μονοκόμματη μονάχα αυτή τη σκέψη,
πως ό,τι λες είναι σωστό και τίποτα πια άλλο.
Όποιος θαρρεί πως μόνο αυτός τη φρόνηση κατέχει
ή έχει γλώσσα ή ψυχή που δεν την έχει άλλος,
άμα τον ψάξεις πιο βαθιά, θα δεις πως είναι κούφιος.
Για έναν άνδρα, και σοφό, διόλου ντροπή δεν είναι
το να μαθαίνει το σχοινί να μην παρατεντώνει.
Κοίτα στις ακροποταμιές τα δέντρα που λυγάνε
πώς σώζουν τα κλωνάρια τους κι όρθια παραμένουν·
μα όσα αντιστέκονται χάνονται απ' τη ρίζα.
Έτσι τη σκότα караβιού όποιος γερά τραβάει
και δε λασκάρει το σκοινί, αναποδογυρίζει
και αρμενίζει στο εξής με ανάποδη καρίνα.
Μα δώσε τόπο στην οργή κι άλλαξε την καρδιά σου.
Αν, έστω και νεότερος, μπορώ να έχω γνώμη,
θα έλεγα τουλάχιστο πως στέκει πάνω απ' όλα
να γεννηθεί κανείς σοφός, τα πάντα να τα ξέρει·
κι αφού αυτό δε γίνεται, το πιο σωστό πια είναι
ν' ακούς καλοπροαίρετα όσους ορθά μιλάνε.

ΧΟΡΟΣ

Κι εσύ καλό 'ναι, βασιλιά, ν' ακούσεις, αν σου λέει
κάτι σωστό, κι εσύ αυτόν· κι οι δυο ορθά μιλάτε.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Στα γεροντάματα λοιπόν εμείς θα διδαχτούμε
νά 'χουμε γνώση από νιο μιας τέτοιας ηλικίας;

ΑΙΜΟΝΑΣ

Δεν είπα κάτι άδικο· κι αν ίσως είμαι νέος,
πρέπει τα έργα να κοιτάς κι όχι την ηλικία.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Έργο λοιπόν να σέβεσαι τους παραβάτες είναι;

ΑΙΜΟΝΑΣ

Ποτέ δε θα συμβούλευα να σέβεσαι τον άθλιο.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Δεν πιάστηκε λοιπόν αυτή σε μια αρρώστια τέτοια;

ΑΙΜΟΝΑΣ

Ποτέ δε θα το πουν αυτό της Θήβας οι πολίτες.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Κι η πόλη είναι που θα πει σ' εμένα τι να κάνω;

ΑΙΜΟΝΑΣ

Βλέπεις ότι σου ξέφυγε αυτό σαν νά 'σουν νέος;

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Μα άλλος ή μονάχα εγώ θα κυβερνώ την πόλη;

ΙΜΟΝΑΣ

Μα πόλη δε θα βρεις καμιά που να ανήκει σ' έναν.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Στον άρχοντά της το λοιπόν η πόλη δεν ανήκει;

ΑΙΜΟΝΑΣ

Όμορφα θα βασίλευες σε χώρα ερημωμένη...

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Γυναίκας μοιάζει σύμμαχος να γίνεται ετούτος.

ΑΙΜΟΝΑΣ

Αν η γυναίκα είσαι εσύ· εσένα προστατεύω.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Αντιμαχώντας, άθλιε, έτσι με τον πατέρα;

ΑΙΜΟΝΑΣ

Βλέπω πως κάνεις κρίματα χωρίς κανένα δίκιο.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Κρίμα το λες να σέβομαι την εξουσία πού 'χω;

ΑΙΜΟΝΑΣ

Μα δε τη σέβεσαι τιμές θεών καταπατώντας.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Αχρείο πλάσμα, μιαρό, ο δούλος μιας γυναίκας!

ΑΙΜΟΝΑΣ

Ωστόσο δούλο στις ντροπές δε θα με βρεις ποτέ σου.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Μα όλη η ευφράδεια είναι για κείνην μόνο.

ΑΙΜΟΝΑΣ

Μα και για σένα και για με και τους θεούς του Άδη.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Ποτέ δε θα την παντρευτείς πια ζωντανή ετούτη.

ΑΙΜΟΝΑΣ

Ο θάνατός της σίγουρα κι άλλον θα αφανίσει.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Έχεις το θράσος κι απειλές τώρα να εκτοξεύεις;

ΑΙΜΟΝΑΣ

Τι απειλές να πει κανείς σε τέτοια άδεια φρένα;

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Φρένα θα βάλεις κλαίγοντας· η κεφαλή σου άδεια.

ΑΙΜΟΝΑΣ

Τρελός πως είσαι θά 'λεγα, πατέρας αν δεν ήσουν.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Μη μ' εξοργίζεις, άθλιε, τσιράκι μιας γυναίκας.

ΑΙΜΟΝΑΣ

Θέλεις μονάχα να μιλάς; Να μην ακούς ποτέ σου;

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Αλήθεια λες; Στον Όλυμπο ορκίζομαι, να ξέρεις,
πως δε θα βρίξεις άθλια χωρίς να το πληρώσεις.
Φέρτε μου εδώ τη μισητή, ώστε μπροστά στα μάτια,
κοντά, στο πλάι του γαμπρού, αμέσως να πεθάνει.

ΑΙΜΟΝΑΣ

Όχι μπροστά μου βέβαια, στο νου σου μην το βάζεις·
ούτε αυτή θα σκοτωθεί ούτε κι εσύ ποτέ σου
το πρόσωπό μου θα το δεις μπρος στα δικά σου μάτια,
για να φρενιάζεις παλαβός στους φίλους που σ' αντέχουν.

ΧΟΡΟΣ

Όρμησε ο νέος, βασιλιά, καταναστατωμένος·
κι ο νους στην ηλικία αυτή βαραίνει όταν πονέσει.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Ας πάει, ας κορδώνεται πióτερο απ' τον καθένα,
μ' απ' το χαμό αυτές τις δυο δεν πρόκειται να σώσει.

ΧΟΡΟΣ

Έχεις στο νου σου και τις δυο να τις σκοτώσεις τώρα;

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Εκείνη πού 'ναι αμέτοχη όχι, καλά το είπες.

ΧΟΡΟΣ

Την άλλη με ποιο θάνατο σκέφτεσαι ν' αφανίσεις;

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Θα πάω σε απάτητο από ανθρώπους τόπο
και θα την κλείσω ζωντανή μες σε σπηλιά του βράχου,

βάζοντας λιγοστή τροφή, μονάχα για το ξόρκι,
για ν' αποφύγει η πόλη μας το μίasma από τούτη.
Κι εκεί τον Άδη, το θεό που μόνο λογαριάζει,
ας τον θερμοπαρακαλεί να μην τη βρει ο Χάρος·
ή και θα μάθει στο εξής, αργά πολύ μονάχα,
πως σεβασμός πια στους νεκρούς είναι περίσσιος κόπος.

Στίχοι 883-943

ΤΕΤΑΡΤΟ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟ (απόσπασμα)

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Αν ήτανε να ωφελούν θρήνοι και μοιρολόγια
μπροστά στο θάνατο, κανείς δε θα τα σταματούσε.
Πάρτε την το ταχύτερο· κι όπως η προσταγή μου,
κλείστε την στον υπόγειο το θολωτό τον τάφο·
μόνη να την αφήσετε· κι αν θέλει, ας πεθάνει,
αν θέλει πάλι ζωντανή σε τέτοια στέγη ας μένει.
Έτσι το αποφεύγουμε το μίasma από τούτην·
μόνο που δε θα κατοικεί πια στον απάνω κόσμο.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Ω τάφε μου, νυφιάτικο υπόγειό μου σπίτι,
παντοτινή μου φυλακή, όπου προς τους νεκρούς μου
πορεύομαι αλύπητη, που μέγα πλήθος πήρε
η Περσεφόνη απ' αυτούς και χάθηκαν για πάντα!
Και τελευταία πια εγώ, χειρότερα απ' όλους,
θα κατεβώ, πριν να με βρει η μοίρα του θανάτου.
Μα όταν πάω, με κρατεί η ελπίδα πως θα φθάσω
αγαπητή για το γονιό, αγαπημένη κιόλας,
μάννα, από σε, και φίλη σου, καλέ μου αδελφέ μου.
Γιατί, όταν πεθάνατε, με το δικό μου χέρι
σας έλουσα, σας στόλισα, τα νεκρικά τα δώρα
σας πρόσφερα, όπως ταίριαζε· και τώρα, Πολυνείκη,
εσένα νεκροστόλισα και το πληρώνω έτσι.
Κι όμως εγώ σε τίμησα κατά τους μυαλωμένους.
Γιατί ποτέ, για τέκνα μου που μάννα τους θα ήμουν,
είτε κι αν έλιωνε νεκρός ο άνδρας μου, το βάρος
αυτό δε θα το σήκωνα ενάντια στους πολίτες.
Πάνω σε ποια αρχή ορθή στηρίζονται όσα λέω;
Αν πέθαινε ο άνδρας μου, θά 'παιρνα κάποιον άλλον,
κι αν το παιδί μου έχανα, άλλο θα αποχτούσα·
μ' αφού ο γονιός κι η μάννα μου χάθηκαν μες στον Άδη,
δε θα μπορούσε αδελφός άλλος πια να βλαστήσει.
Μ' αυτό το νόμο έβαλα εσένα πάνω απ' όλους,
μα ο Κρέοντας την έκρινε έγκλημα τέτοια πράξη
και λέει την τόλμη μου φριχτή, μυριάκριβε αδελφέ μου.
Τώρα απ' τα χέρια μ' έπιασε και με τραβάει τη δόλια
απάντρευτη, ανύμφευτη, χωρίς χαρά του γάμου

νά 'χω γευτεί κι ούτε παιδιά να έχω αναστήσει·
μα έτσι έρμη, η δύσμοιρη, άφιλη κατεβαίνω
και ζωντανή για των νεκρών τη μαύρη κατοικία.
Όμως ποιον νόμο των θεών έχω παραβιάσει;
Γιατί πρέπει η βαριόμοιρη πια στους θεούς να ελπίζω;
Ποιον να καλέσω σύμμαχο, αφού με την ευσέβεια
την καταδίκη δέχτηκα η μαύρη για ασέβεια;
Μα αν ετούτα οι θεοί τα θεωρούνε δίκια,
παθαίνοντας θα μάθουμε τι κρίμα μας βαραίνει·
κι αν τούτοι εδώ κριμάτισαν, πιότερα ας μην πάθουν
απ' όσα κάνουνε σ' εμέ με τόση αδικία.

ΧΟΡΟΣ

Των ίδιων ανέμων οι ίδιες ριπές
κρατούν την ψυχή της και δεν την αφήνουν.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Γι' αυτό και αυτοί που την παν από δω
θα κλάψουν πικρά που αργούν και δε φεύγουν.

ΧΟΡΟΣ

Αλίμονο, δείχνει ο λόγος του πια
πως έφτασε ο θάνατος, είναι κοντά.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Ελπίδες δε δίνω για παρηγοριά·
ο θάνατος τέλος, σφραγίστηκε πια.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Ω πόλη μου Θήβα, πατέρων μου χώρα,
θεοί των προγόνων,
με σέρνουν, τελείωσε πια.
Κοιτάτε, της Θήβας μου αρχοντολόι
τη μόνη που έμεινε βασιλοκόρη,
τι πάθη με δέρνουν και ποιοι με παιδεύουν,
γιατί σεβασμό στην ευσέβεια δείχνω.

Στίχοι 988-1114

ΠΕΜΠΤΟ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟ

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ

Της Θήβας άρχοντες εσείς, κοινό πήραμε δρόμο
οι δυο με μάτια του ενός· γιατί μια τέτοια στράτα
μόνο με οδηγό μπορεί για τους τυφλούς να γίνει.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Μα, Τειρεσία γέροντα, τι νέο να συμβαίνει;

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ

Εγώ πρέπει να σου τα πω, κι εσύ άκου το μάντη.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Ούτε και πριν ξεστράτισα απ' τη δική σου γνώμη.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ

Γι' αυτό και την τιμόνευες ορθά αυτήν την πόλη.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Πως ωφελήθηκα θα πω από την πείρα πού 'χω.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ

Μάθε πως τώρα έφτασες στους ξυραφιού την κόψη.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Τι τρέχει; Και το στόμα σου μου προκαλεί τη φρίκη.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ

Θα μάθεις πια ακούγοντας της τέχνης τα σημάδια:
Καθώς καθόμουν στον παλιό ορνιθοσκόπο θρόνο,
πού 'ναι για με κάθε πουλιού πάντοτε το λιμάνι,
παράξενη ακούω κραυγή πουλιών, που με μανία
άγρια κι ακατάληπτη έκρωζαν και σκληρίζαν,
κι ένιωσα πως ξεσκίζονταν με φονικά νυχάρια,
γιατί το φτεροκόπημα έδειχνε κάτι τέτοιο.
Τρόμαξα και δοκίμασα τη μαντική μου τέχνη
πάνω στη φλόγα των βωμών· μα απ' τα θύματά μου
καμιά λάμψη δεν έβγαζε ο Ήφαιστος· το ξύγκι
απ' τα μεριά ανάλιωνε και κάπνιζε στη στάχτη,
εξακοντίζονταν ψηλά τα λίπη στον αέρα
και οι χολές σκορπίζανε μετέωρες και χάμω
έμεναν τα μεριά γυμνά πια χάνοντας το λίπος.
Αυτό πληροφορήθηκα απ' το παιδί ετούτο,
πως οι μαντείες έσβηναν χωρίς θεία σημάδια·
είναι για μένα οδηγός αυτό, κι εγώ για άλλους.
Αυτά η πόλη τα τραβάει απ' τα δικά σου φρένα·
γιατί οι βωμοί κι οι ιερές εστίες των θεών μας
γιόμισαν με σπαράγματα, από σκυλιά και όρνια,
του τέκνου του Οιδίποδα, που έπεσε πανάθλια.
Κι έτσι δε δέχονται οι θεοί θυσίες κι ικεσίες
πια από μας και των μεριών τη φλόγα δεν τη θέλουν·
ούτε και καλοσήμαδες φωνές τα όρνια βγάζουν,
αφού το αίμα φάγανε ανθρώπου σκοτωμένου.
Αυτά, παιδί μου, σκέψου τα· γιατί για τους ανθρώπους
όλους τα λάθη είναι κοινά, κανένας δεν ξεφεύγει·
μα όταν σφάλμα γίνεται, αστόχαστος δεν είναι
ούτε και άμυναλος αυτός που, αφού το έχει κάνει,
βρίσκει τον τρόπο γιατρείας, δε μένει με το πείσμα.
Σκληρό και βλάκα θεωρούν όλοι τον πεισματάρη.

Δείξε το σέβας στο νεκρό και μην κεντάς το πτώμα·
και ποια παλικάριά νεκρό ξανά να τον σκοτώνεις;
Για το καλό σου σκέφτομαι και για καλό μιλάω·
καλό σου τον καλόγνωμο ν' ακούς, αν έχεις κέρδος.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Όλοι με σημαδεύετε, γέροντα, σαν τοξότες
που στόχο σημαδεύουνε· κι από τη μαντική σας
δεν είμαι διόλου άπραγος, αφού απ' αυτή τη φάρα
από καιρό φορτώθηκα, πουλήθηκαπραμάτεια.
Κερδίζετε, πουλάτε πια το ήλεκτρο απ' τις Σάρδεις,
αν θέλετε, και το ινδικό χρυσάφι· αλλά όμως
εκείνον δε θα κρύψετε ποτέ μέσα σε τάφο,
ούτε κι αν θέλουν οι αετοί του Δία να τον πάνε
βορά στο θρόνο του Διός καταξεδιζοντάς τον.
Ούτε και πως θα φοβηθώ το μιάσμα του, ώστε
ν' αφήσω να τον θάψουνε· γιατί καλά το ξέρω
πως δεν μπορεί ο άνθρωπος θεούς να τους μιάνει.
Ακόμα κι οι πιο πονηροί, γέροντα Τειρεσία,
πέφτουνε πτώματα αισχρά, αν της ντροπής τα λόγια
τα λέν με τρόπο όμορφο, για να κερδοσκοπήσουν.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ

Αλίμονο!
Άραγε άνθρωπος κανείς το ξέρει, λογαριάζει...

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Να ξέρει ποιο; Τι εννοείς με τις κοινοτοπίες;

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ

Πόσο μεγάλο απόχτημα είναι η σωφροσύνη;

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Όσο, θαρρώ, η αμυαλιά είναι μεγάλη βλάβη.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ

Κι όμως απ' την αρρώστια αυτή εσύ έχεις φλομώσει.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Δε θέλω να αντιμιλώ σε μάντη βρίζοντάς τον.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ

Το κάνεις όμως βγάζοντας ψεύτικες τις μαντείες.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Γιατί 'ναι φιλοχρήματα των μάντεων η φάρα.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ

Και θέλει κέρδη της ντροπής η φάρα των τυράννων.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Το ξέρεις ότι όσα λες τα λες σε βασιλιάδες;

ΤΕΙΠΕΣΙΑΣ

Το ξέρω· και σ' εμέ χρωστάς που έσωσες την πόλη.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Μάντης σοφός είσαι εσύ, μα τ' άδικο σ' αρέσει.

ΤΕΙΠΕΣΙΑΣ

Μη μ' εξωθείς να σου τα πω όσα στο νου φυλάω.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Και δεν τα λες; Να μην τα πεις μονάχα για το κέρδος.

ΤΕΙΠΕΣΙΑΣ

Τέτοια εντύπωση λοιπόν έχεις εσύ για μένα;

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Να ξέρεις πως τα φρένα μου εγώ δεν τα πουλάω.

ΤΕΙΠΕΣΙΑΣ

Μάθε κι εσύ πολύ καλά ότι του ήλιου κύκλοι
δε θα διαβούνε και πολλοί, καθώς γοργογυρίζουν,
κι ένα από τα σπλάχνα σου μέσα σ' αυτούς θα δώσεις
νεκρό στη θέση των νεκρών, σαν πληρωμή σου άξια,
γιατί κρατάς μια ζωντανή κάτω απ' της γης το χώμα
με την ψυχή που έριξες ανίερα σε τάφο,
και κάποιον από τους νεκρούς κρατάς στον πάνω κόσμο
ατίμητο κι ακτέριστον, ανόσιο πια πτώμα.

Ούτε εσύ ούτε οι θεοί του πάνω κόσμου έχουν

δικαίωμα σ' αυτά· κι εσύ παραβιάζεις τ' άγια.

Για όλα αυτά οι τρομερές του Άδη οι Ερινύες

και των θεών παραφυλάν με πάθος να σου δώσουν

στερνή πληγή, για να πιαστείς σε συμφορές παρόμοιες.

Και κοίτα αν τα λέω αυτά ακριβοπληρωμένος:

Δε θα διαβεί χρόνος πολύς και θα ξεσπάσουν θρήνοι

τότε ανδρών και γυναικών μέσα στο σπιτικό σου.

Θα συνταράσσονται εχθρικά όλες μαζί οι πόλεις

όσων τ' αγρίμια ή τα σκυλιά ή τα γοργόφτερα όρνια

κάναν το χρέος της ταφής τρώγοντας τα ξεσκλίδια

κι έφεραν την ανόσια οσμή μες στους βωμούς τους.

Τέτοιες, γιατί με πόνεσες, σαΐτες σαν τοξότης

σού 'ριξα μέσα στην καρδιά, αλάθευτες στ' αλήθεια,

που τη φωτιά τους δεν μπορείς εσύ να την ξεφύγεις.

Πάρε με πια στο σπίτι μου, παιδί μου, για να μάθει

σ' άλλους, πιο νέους, την οργή αυτός να ξεθυμαίνει·

να μάθει ακόμα η γλώσσα του νά 'ναι πιο μετρημένη

κι η σκέψη του πιο φρόνιμη απ' τα μυαλά που έχει.

ΧΟΡΟΣ

Πριν φύγει ο μάντης, βασιλιά, είπε φριχτές μαντείες·
κι εμείς το ξέρουμε καλά, αφού πια τα μαλλιά μας,
που ήταν μαύρα κάποτε, κατάλευκα έχουν γίνει,
ότι δεν είπε ψέματα ποτέ αυτός στην πόλη.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Κι εγώ το ξέρω· ταραχή μεγάλη έχει ο νους μου:
Να κάνω πίσω, τρομερό· αν όμως επιμείνω,
υπάρχει ο φόβος συμφορά να πλήξει την ψυχή μου.

ΧΟΡΟΣ

Σκέψη ορθή χρειάζεται, τέκνο του Μενοικέα.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Και πώς θα πρέπει να φερθώ; Πες μου, και θα σ' ακούσω.

ΧΟΡΟΣ

Πήγαινε στον υπόγειο τον τάφο και την κόρη
βγάλε, και χτίσε στο νεκρό τον άταφο πια μνήμα.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Κι αυτό το θεωρείς σωστό και λες να υποκύψω;

ΧΟΡΟΣ

Το γρηγορότερο, άρχοντα· γιατί τους προλαβαίνουν
τους άμυαλους βλάβες θεών γοργές και εκδικήτρες.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Αλίμονό μου! Δύσκολο, μα πνίγω την καρδιά μου
και θα το κάνω· πόλεμο να στήσω με ανάγκη;

ΧΟΡΟΣ

Πήγαινε μόνος σου λοιπόν· μην τ' αναθέτεις σ' άλλους.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Πηγαίνω όπως βρίσκομαι. Δούλοι, γοργά τρεχάτε,
όσοι εδώ κι όσοι αλλού, κι αξίνες με τα χέρια
αρπάζοντας να ορμήσετε στο ύψωμα απάνω.
Κι εγώ, αφού μου γύρισε έτσι ο νους, ο ίδιος,
που μόνος μου την έδεσα, μόνος και θα τη λύσω.
Φοβούμαι πως το πιο σωστό για τη ζωή σου είναι
να έχεις σέβας στις αρχές τις καθιερωμένες.

Στίχοι 1155-1260

ΕΞΟΔΟΣ (απόσπασμα)

ΑΓΓΕΛΙΟΦΟΡΟΣ

Των δόμων του Αμφίονα γείτονες και του Κάδμου,
δε γίνεται για άνθρωπο που στη ζωή κρατιέται
ούτε να πω λόγο καλό ούτε μομφή να βγάλω·
γιατί η τύχη πάντοτε ρίχνει την ευτυχία
και πάλι αυτή τον δύστυχο ξανά τον ανορθώνει.
Για τα γραμμένα των θεών κανείς δεν είναι μάντης.
Κάποτε ήταν ζηλευτός ο Κρέοντας, θαρρούσα,
που έσωσε απ' τους εχθρούς τη χώρα αυτή του Κάδμου,
πήρε της χώρας την αρχή πανίσχυρος μονάρχης
και κυβερνούσε ολόχαρος για τα λαμπρά παιδιά του.
Και τώρα όλα έσβησαν· γιατί, όταν θα χάσει
πια τη χαρά ο άνθρωπος, τότε πως ζει δε λέω,
μονάχα ζωντανό νεκρό εγώ τον λογαριάζω.
Σώριαζε μες στο σπίτι σου τα πλούτη, αν σ' αρέσει,
και ζήσε και βασιλικά· όμως όταν σου λείπει
απ' όλα ετούτα η χαρά, τ' άλλα δεν τ' αγοράζω
ούτε και με καπνού σκιά μπρος στις χαράς τη γλύκα.

ΧΟΡΟΣ

Ποια των αρχόντων συμφορά ήρθες να φέρεις πάλι;

ΑΓΓΕΛΙΟΦΟΡΟΣ

Πέθαναν· και οι ζωντανοί αιτία του θανάτου.

ΧΟΡΟΣ

Ποιος ο φονιάς; Λέγε λοιπόν. Και ποιος ο σκοτωμένος;

ΑΓΓΕΛΙΟΦΟΡΟΣ

Ο Αίμονας σκοτώθηκε σφαγμένος με το χέρι...

ΧΟΡΟΣ

Ποιο απ' τα δυο, το πατρικό ή το δικό του χέρι;

ΑΓΓΕΛΙΟΦΟΡΟΣ

Μονάχος του· με το γονιό φρένιασε για το φόνο.

ΧΟΡΟΣ

Ω μάντη, πόσο βγαίνουνε σωστά όσα μας είπες!

ΑΓΓΕΛΙΟΦΟΡΟΣ

Μετά απ' αυτό τα άλλα πια ανάγκη να σκεφτούμε.

ΧΟΡΟΣ

Μα νά, βλέπω τη δύστυχη την Ευρυδίκη, ταίρι

του Κρέοντα· νά, έρχεται απ' το παλάτι έξω
τυχαία ή που άκουσε κάτι για το παιδί της.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ

Ω συμπολίτες, έβγαινα και άκουσα τα λόγια·
για της Παλλάδας πήγαινα το ιερό, να κάνω
ευλαβικά τις προσευχές και για να προσκυνήσω.
Κι έτυχε εκεί που σήκωνα το σύρτη, για ν' ανοίξω
την πύλη, να με βρει η βουή, που χτύπησε στ' αφτιά μου,
της σπιτικής μου συμφοράς. Λιγώθηκα αμέσως
από τον πόνο κι έπεσα στών γυναικών τα χέρια.
Όποιο και νά 'ναι το κακό, να μου το ξαναπείτε·
άπραγη από συμφορές δεν είμαι, θα τ' ακούσω.

ΑΓΓΕΛΙΟΦΟΡΟΣ

Εγώ, καλή μου δέσποινα, θα σου τα πω που τά 'δα
κι απ' την αλήθεια τίποτα δε θα σου αποκρύψω·
γιατί να σε παρηγορώ μ' αυτά που σε λιγάκι
ψέματα θα αποδειχτούν; Καλύτερη η αλήθεια.
Εγώ κοντά στον άνδρα σου ακολουθούσα πάντα
στον κάμπου τα ψηλώματα, όπου του Πολυνείκη
ήταν ακόμα το κορμί πια σκυλοφαγωμένο.
Αφού παρακαλέσαμε Πλούτωνα και Εκάτη
καλοσυνάτοι την οργή πια να καταλαγιάσουν,
λούσαμε εκείνου το κορμί με καθαρό νεράκι,
κάψαμε ό,τι απόμεινε με νιόκοφτα κλώνάρια
και στήσαμε τάφο ψηλό με χώμα της πατρίδας.
Τον θάψαμε και πήραμε το δρόμο για της κόρης
τη νυφική λιθόστρωτη σπηλιά, τάμα στο Χάρο.
Κι από μακριά κάποιος ακούει φωνές κι άγριους θρήνους
από την αστολίδιαστη τη νυφική παστάδα
και τρέχοντας στ' αφεντικό, τον Κρέοντα, το λέει.
Όμως κι εκείνον τον χτυπάει βαρύς και κρύος βόγγος
καθώς γοργοσερνότανε και βγάζει κραυγή μαύρη,
δυσθρήνητη, στενάζοντας: «Ω τον πανάθλιο εμένα!
Μήπως και μάντεψα σωστά; Σέρνω μήπως τη στράτα
την πιο πικρή και θλιβερή απ' όσες πήρα ως τώρα;
Είναι του γιου μου η φωνή που αγγίζει την καρδιά μου.
Μα, δούλοι, τρέξτε γρήγορα, τον τάφο πλησιάστε
και δείτε, αφού σηκώσετε την πέτρα που τον σκέπει.
Μπήτε μέσα στο άνοιγμα και πέστε μου αν ακούω
του Αίμονά μου τη φωνή ή οι θεοί μ' εμπαίζουν».
Μετά τις προσταγές αυτές του πικραμένου αφέντη
τρέχουμε και τι βλέπουμε: Στα πιο βαθιά του τάφου
την είδαμε απ' το λαιμό εκείνην κρεμασμένη·
ήταν πνιγμένη με θηλειά από σεντονιού λουρίδες.
Κι αυτός πεσμένος πάνω της, κρατώντας της τη μέση,
να κλαίει και να θρηνεί τρελός το γάμο το χαμένο,
το κρίμα του πατέρα του και τη μνηστή τη μαύρη.
Μόλις τον είδε ο κύρης του, τρισάθλια σπαράζει,

τρέχει κοντά του, τον καλεί και λέει αυτά θρηνώντας:
«Ω δύστυχε, τι έκανες; Τι έβαλες στο νου σου;
Ποια συμφορά σε ρήμαξε, σου πήρε το μυαλό σου;
Παιδί μου, βγες! Ικέτης σου θερμοπαρακαλώ».
Κι ο γιος τον αγριοκοιτάει, στο πρόσωπο τον φτύνει
και, δίχως τίποτα να πει, τραβάει απ' το θηκάρι
και σέρνει δίκοπο σπαθί· μ' αστόχησε ο μαύρος
με το που όρμησε ο γονιός να φύγει· κι έτσι ο έρμος
χολώθηκε για λόγου του· τεντώθηκε όπως ήταν
κι έχωσε το σπαθί βαθιά στη μέση στα πλευρά του.
Με ξέπνοα τα χέρια του αγκάλιασε την κόρη
κι αγκομαχώντας άφθονο το αίμα περιλούζει
τα μάγουλά της τα λευκά, κόκκινες στάλες αίμα.
Κείται στη νεκρή νεκρός. Του έλαχε του δόλιου
του γάμου τις γλυκές χαρές στον Άδη ν' απολαύσει,
και στους ανθρώπους έδειξε τι είναι η ακρισία,
πόσο μεγάλη συμφορά είναι για έναν άνδρα.

ΧΟΡΟΣ

Γι' αυτό πια πάλι τι να πεις; Έφυγε η κυρά μας
προτού να πει λέξη καλή είτε κακή κουβέντα.

ΑΓΓΕΛΙΟΦΟΡΟΣ

Κι εγώ παραξενεύτηκα· μα έχω την ελπίδα
πως δεν το έκρινε σωστό τον πόνο του παιδιού της
να κλάψει στους πολίτες μπρος· αλλά μες στο παλάτι
θα σύρει με τις δούλες της το θρήνο για το πένθος.
Δεν είναι ασυλλόγιστη σε άπρεπα να πέσει.

ΧΟΡΟΣ

Τι να σου πω; Και η σιγή νομίζω η μεγάλη
πως προμηνάει βαρύ κακό κι ο μάταιος ο πόνος.

ΑΓΓΕΛΙΟΦΟΡΟΣ

Μα γρήγορα θα μάθουμε, μπαίνοντας μες στο σπίτι,
αν κρύβει μέσα στην καρδιά την τόσο ανταριασμένη
κάποιον κακό κρυφό σκοπό· καλά το λές αλήθεια·
ασήκωτο και της βαριάς σιγής το μέγα βάρος.

ΧΟΡΟΣ

Μα νά, ο βασιλιάς μας που φτάνει ο ίδιος
κρατώντας στα χέρια πικρή μαρτυρία,
αν πρέπει να πω, δικής του κατάρας·
ο ίδιος κριμάτισε άθλιο κρίμα.

Στίχοι 1329-1353 (τέλος)

ΕΞΟΔΟΣ (απόσπασμα)

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Ας έρθει πια και ας φανεί η πιο καλή μου μοίρα
φέρνοντας για στερνή φορά την τελευταία μέρα!
Να φτάσει πια παρακαλώ,
να μη σταυρώσω άλλη!

ΧΟΡΟΣ

Είναι μελλούμενα αυτά· για όσα μπροστά μας τώρα
κάτι πρέπει να κάνουμε· φροντίζουν άλλοι τ' άλλα.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Εγώ ευχήθηκα αυτά που λαχταράει η καρδιά μου.

ΧΟΡΟΣ

Τίποτα να μην εύχεσαι· γιατί απ' τη γραμμένη
τη συμφορά οι άνθρωποι απαλλαγή δεν έχουν.

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

Διώξτε μακριά τον άθλιο εμένα από δω πέρα,
που εσένα, γιε μου, σκότωσα, έστω χωρίς να θέλω,
κι εσένα, όμως ο τρελός. Ποιον να πρωτοκοιτάξω,
για πες μου, πού να στηριχτώ; Ό,τι κρατώ στα χέρια
συντρίμμια και ρημάγματα, και πάνω στο κεφάλι
καλπάζει μοίρα ασήκωτη, αβάσταχτος ο Χάρος.

ΧΟΡΟΣ

Η φρόνηση είναι το πρώτο καλό
για την ευτυχία. Ανάγκη στα θεία
ευσέβεια νά 'χεις. Για λόγια μεγάλα
μεγάλες πληγές οι αλαζόνες πληρώνουν·
κι αργά τα γεράματα φέρνουν τη γνώση.

Μτφρ. Στ. Μπαζάκου–Μαραγκουδάκη. 1996. Αρχαία Ελληνική Τραγωδία. Σοφοκλής. Αντιγόνη. Αθήνα: Dian Books.